

32008R1102

14.11.2008.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 304/75

**UREDBA (EZ) br. 1102/2008 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA****od 22. listopada 2008.****o zabrani izvoza metalne žive i određenih živinih spojeva i smjesa i o sigurnom skladištenju metalne žive****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 175. stavak 1. i, u vezi s člankom 1. ove Uredbe, njegov članak 133.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora <sup>(1)</sup>,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora <sup>(2)</sup>,

budući da:

- (1) Ispuštanje žive prepoznato je kao globalna prijetnja koja opravdava akciju na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.
- (2) U skladu s komunikacijom Komisije Vijeću i Europskom parlamentu pod naslovom „Strategija Zajednice o živi“, zaključcima Vijeća od 24. lipnja 2005. i rezolucijom Europskog parlamenta od 14. ožujka 2006. <sup>(3)</sup> o gore spomenutoj strategiji, neophodno je smanjiti rizik koji izloženost živi predstavlja za ljude i za okoliš.
- (3) Mjere koje se poduzimaju na razini Zajednice treba promatrati kao dio globalnog nпора za smanjenjem rizika izloženosti živi, posebno u okviru Programa o živi obuhvaćenog Programom UN-a za zaštitu okoliša.
- (4) Zatvaranjem rudnika žive u Zajednici pojavljuju se ekološki i socijalni problemi. Trebalo bi nastaviti s

pružanjem podrške projektima i drugim inicijativama iz dostupnih mehanizama financiranja kako bi se relevantnim područjima omogućilo iznalaženje održivih rješenja za lokalni okoliš, zapošljavanje i gospodarske djelatnosti.

- (5) Izvoz iz Zajednice metalne žive, cinabarita, živinog (I) klorida, živinog (II) oksida i mješavina metalne žive, s drugim tvarima, uključujući legure žive, s koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela trebalo bi zabraniti kako bi se značajnije smanjile globalne isporuke žive.

- (6) Zabrana izvoza rezultat će znatnim viškom žive u Zajednici čiji bi ponovni ulazak na tržište trebalo spriječiti. Stoga bi trebalo osigurati sigurno skladištenje žive u Zajednici.

- (7) Da bi se omogućilo sigurno skladištenje metalne žive, koja se smatra otpadom, primjereno je za određene vrste odlagališta odstupiti od članka 5. stavka 3. točke (a) Direktive Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada <sup>(4)</sup> te mjerila utvrđena u odjeljku 2.4 Priloga Odluci Vijeća 2003/33/EZ od 19. prosinca 2002. o utvrđivanju mjerila i postupaka za prihvatanje otpada na odlagalištima u skladu s člankom 16. i Prilogom II. Direktivi 1999/31/EZ <sup>(5)</sup> proglasiti neprimjenjivima za privremeno skladištenje metalne žive s mogućnošću regeneracije, na duže od jedne godine u nadzemnim objektima koji su u tu svrhu namijenjeni i opremljeni.

- (8) Ostale odredbe Direktive 1999/31/EZ trebale bi vrijediti za sve ostale objekte za skladištenje metalne žive koja se smatra otpadom. To obuhvaća zahtjev utvrđen u članku 8. točki (a) podtočki iv. te Direktive da je putem financijskog jamstva ili drugog odgovarajućeg instrumenta podnositelj zahtjeva za dozvolu dužan osigurati ispunjavanje obveza (uključujući i brigu nakon zatvaranja) preuzetih u okviru dozvole i poštovanje postupaka zatvaranja odlagališta. Nadalje, za takve skladišne objekte vrijedi Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš <sup>(6)</sup> u pogledu sprečavanja i sanacije štete u okolišu.

<sup>(1)</sup> SL C 168, 20.7.2007., str. 44.

<sup>(2)</sup> Mišljenje Europskog parlamenta od 20. lipnja 2007. (SL C 146 E, 12.6.2008., str. 209.), Zajedničko stajalište Vijeća od 20. prosinca 2007. (SL C 52 E, 26.2.2008., str. 1.) i Stajalište Europskog parlamenta od 21. svibnja 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu). Odluka Vijeća od 25. rujna 2008.

<sup>(3)</sup> SL C 291 E, 30.11.2006., str. 128.

<sup>(4)</sup> SL L 182, 16.7.1999., str. 1.

<sup>(5)</sup> SL L 11., 16.1.2003., str. 27.

<sup>(6)</sup> SL L 143, 30.4.2004., str. 56.

- (9) Na privremeno skladištenje metalne žive na rok dulji od jedne godine u nadzemnim objektima koji su za tu svrhu namijenjeni i opremljeni trebalo bi primjenjivati Direktivu Vijeća 96/82/EZ od 9. prosinca 1996. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari <sup>(1)</sup>.
- (10) Ovom Uredbom ne bi trebalo dovoditi u pitanje Uredbu (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada <sup>(2)</sup>. Međutim, kako bi se omogućilo odgovarajuće odlaganje metalne žive u Zajednici, nadležna tijela na određitu i polazištu potiču se da ne ulažu prigovore na pošiljke metalne žive koja se smatra otpadom na temelju članka 11. stavka 1. točke (a) te Uredbe. Uzima se na znanje da u skladu s njezinim člankom 11. stavkom 3., kad se radi o opasnom otpadu koji je u državi članici polazišta proizveden u tako maloj godišnjoj količini da osiguravanje novih specijaliziranih postrojenja za odlaganje u državi članici ne bi bilo ekonomično, njezin članak 11. stavak 1. točka (a) nije primjenjiv.
- (11) Da bi se osiguralo skladištenje koje je sigurno za zdravlje ljudi i okoliš, procjenu bi sigurnosti koju za podzemno skladištenje propisuje Odluka 2003/33/EZ trebalo dopuniti posebnim zahtjevima, a trebalo bi je i učiniti primjenjivom na skladištenje koje nije podzemno. Operacije konačnog odlaganja trebalo bi dozvoljavati tek nakon što se donesu takvi posebni zahtjevi i mjerila prihvatljivosti. Uvjeti skladištenja u rudniku soli ili u tvrdim stjenovitim formacijama duboko pod zemljom prilagođenim za odlaganje metalne žive primarno bi trebali zadovoljiti načela zaštite podzemnih voda od žive, sprečavanja emisija živinih para, nepropusnosti okolnih struktura za plin i tekućine i – u slučaju trajnog skladištenja – čvrste inkapsulacije otpada na kraju postupka deformacije rudnika. Ta bi mjerila trebalo uvesti u priloge Direktivi 1999/31/EZ kada se budu mijenjali u smislu ove Uredbe.
- (12) Uvjeti nadzemnoga skladištenja trebali bi prije svega zadovoljiti načela reverzibilnosti skladištenja, zaštite žive od oborinske vode, nepropusnosti u tlo i sprečavanja emisija živinih para. Ta bi mjerila trebalo uvesti u priloge Direktivi 1999/31/EZ kada se budu mijenjali u smislu ove Uredbe. Nadzemno skladištenje metalne žive trebalo bi smatrati privremenim rješenjem.
- (13) Sve relevantne podatke koji se odnose na živine ćelije koje u svojim postrojenjima stavlja van pogona kloralkalna industrija trebalo bi dostaviti Komisiji i nadležnim tijelima dotičnih država članica kako bi olakšala provedbu ove Uredbe. Industrijski sektori u kojima se živa dobiva kod pročišćavanja zemnog plina ili kao nusproizvod operacija vađenja rudača obojenih metala i taljenja također bi trebali dostavljati relevantne podatke Komisiji i nadležnim tijelima dotičnih država članica. Komisija bi trebala te informacije učiniti dostupnima javnosti.
- (14) Države članice trebale bi dostavljati informacije o dozvolama izdanim za skladišne objekte kao i o primjeni i tržišnim učincima ove Uredbe kako bi time omogućile njihovu pravovremenu procjenu. Uvoznici, izvoznici i operatori trebaju dostavljati informacije o kretanjima i uporabi metalne žive, cinabarita, živinog (I) klorida, živinog (II) oksida i smjesa metalne žive s drugim tvarima, uključujući legure žive, s koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela.
- (15) Države članice trebale bi odrediti kazne koje će se za kršenje odredaba ove Uredbe primjenjivati na fizičke i pravne osobe. Te bi kazne trebale biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.
- (16) Primjereno je organizirati razmjenu informacija među zainteresiranim stranama s ciljem procjene eventualne potrebe za dodatnim mjerama u vezi s izvozom, uvozom i skladištenjem žive i sa živinim spojevima i proizvodima koji sadrže živu ne dovodeći u pitanje pravila tržišnog natjecanja iz Ugovora, a posebno njegovog članka 81.
- (17) Komisija i države članice trebale bi poticati pružanje tehničke pomoći zemljama u razvoju i zemljama čija su gospodarstva u tranziciji, i to posebno pomoći koja olakšava prijelaz na alternativne tehnologije u kojima se ne rabi živa i konačno postupno ukidanje primjene i ispuštanja žive i živinih spojeva.
- (18) U tijeku je istraživanje o sigurnom odlaganju žive, što obuhvaća različite tehnike stabilizacije ili druge načine imobilizacije žive. Smatrajući to pitanje prioritetom, Komisija bi to istraživanje trebala redovito preispitivati i što prije o tome dostaviti izvješće. Te su informacije važne jer će predstavljati pouzdanu osnovu za reviziju ove Uredbe radi postizanja njenog cilja.
- (19) Komisija bi trebala uzeti u obzir te informacije kod podnošenja izvješća o procjeni kako bi utvrdila postoji li potreba za izmjenama ove Uredbe.

<sup>(1)</sup> SL L 10, 14.1.1997., str. 13.

<sup>(2)</sup> SL L 190, 12.7.2006., str. 1.

- (20) Isto tako Komisija bi trebala pratiti međunarodni razvoj ponude i potražnje žive, posebno multilateralne pregovore, i o tome dostavljati izvješća kako bi omogućila procjenu konzistencije cjelokupnog pristupa.
- (21) Mjere potrebne za primjenu ove Uredbe o privremenom skladištenju metalne žive u određenim ovdje spomenutim objektima trebalo bi usvojiti u skladu s Direktivom 1999/31/EZ uzimajući u obzir izravnu vezu između ove Uredbe i te Direktive.
- (22) Budući da cilj ove Uredbe, odnosno smanjenje izloženosti živi zabranom izvoza i obvezom skladištenja, ne mogu dostatno ostvariti države članice već se zbog utjecaja na kretanje roba i funkcioniranje unutarnjeg tržišta kao i prekograničnu narav onečišćenja živom, taj cilj može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

#### Članak 1.

1. Od 15. ožujka 2011. zabranjuje se izvoz iz Zajednice metalne žive (Hg, CAS RN 7439-97-6), cinabarita, živinog (I) klorida (Hg<sub>2</sub>Cl<sub>2</sub>, CAS RN 10112-91-1), živinog (II) oksida (HgO, CAS RN 21908-53-2) i smjesa metalne žive s drugim tvarima, uključujući legure žive, s koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela.

2. Zabrana se ne primjenjuje na izvoz spojeva iz stavka 1. radi istraživanja i razvoja, u medicinske ili analitičke svrhe.

3. Miješanje metalne žive s drugim tvarima s isključivom svrhom izvoza metalne žive zabranjuje se od 15. ožujka 2011.

#### Članak 2.

Od 15. ožujka 2011., sljedeće se smatra otpadom i kao takvo se odlaze na način koji je siguran za zdravlje ljudi i okoliš u skladu s Direktivom 2006/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o otpadu<sup>(1)</sup>:

(a) metalna živa koja se više ne koristi u klor-alkalnoj industriji;

- (b) metalna živa dobivena pročišćavanjem zemnog plina;
- (c) metalna živa dobivena operacijama vađenja rudača obojenih metala i taljenja; i
- (d) metalna živa dobivena iz cinabarita u Zajednici počevši od 15. ožujka 2011.

#### Članak 3.

1. Iznimno od odredaba članka 5. stavka 3. točke (a) Direktive 1999/31/EZ, metalna živa koja se smatra otpadom, a zatvorena je na odgovarajući način, može se:

- (a) privremeno skladištiti na vrijeme dulje od jedne godine ili trajno skladištiti (operacije odlaganja D 15 odnosno D 12, kako su utvrđene u Prilogu II.A Direktivi 2006/12/EZ) u rudnicima soli prilagođenim za odlaganje metalne žive ili u tvrdim stjenovitim formacijama duboko pod zemljom koje osiguravaju razinu sigurnosti i zatvorenosti ekvivalentnu razini u takvim rudnicima soli; ili
- (b) privremeno skladištiti (operacija odlaganja D 15, kako je utvrđena u Prilogu II.A Direktivi 2006/12/EZ) na vrijeme dulje od jedne godine u nadzemnim objektima namijenjenim i opremljenim za privremeno skladištenje metalne žive. U tom slučaju mjerila utvrđena u odjeljku 2.4. Priloga Odluci 2003/33/EZ ne vrijede.

Druge odredbe Direktive 1999/31/EZ i Odluke 2003/33/EZ primjenjuju se na točke (a) i (b).

2. Direktiva 96/82/EZ primjenjuje se na skladištenje kako je navedeno u stavku 1. točki (b) ovog članka.

#### Članak 4.

1. Procjena sigurnosti koju treba provoditi u skladu s Odlukom 2003/33/EZ za odlaganje metalne žive u skladu s člankom 3. ove Uredbe osigurava da budu obuhvaćeni posebni rizici koji proizlaze iz naravi i dugoročnih svojstava metalne žive i njezina zatvaranja.

2. Dozvola iz članaka 8. i 9. Direktive 1999/31/EZ za objekte iz članka 3. stavka 1. točaka (a) i (b) ove Uredbe obuhvaća zahtjeve za redovite vizualne kontrole spremnika i ugradnju odgovarajuće opreme za detekciju pare kako bi se otkrilo eventualno propuštanje.

<sup>(1)</sup> SL L 114, 27.4.2006., str. 9.

3. Zahtjevi za objekte iz članka 3. stavka 1. točaka (a) i (b) ove Uredbe kao i mjerila prihvatljivosti za metalnu živu kojima se izmjenjuju prilozi I., II. i III. Direktivi 1999/31/EZ, donose se u skladu s postupkom navedenom u članku 16. te Direktive. Odgovarajući prijedlog Komisija sastavlja što je ranije moguće, a najkasnije do 1. siječnja 2010. uzimajući u obzir ishod razmjene informacija prema članku 8. stavku 1. i izvješće o istraživanju opcija sigurnog odlaganja prema članku 8. stavku 2.

Operacija konačnog odlaganja (operacija odlaganja D 12, kako je utvrđena u Prilogu II.A Direktivi 2006/12/EZ) metalne žive dozvoljava se tek nakon datuma na koji su donesene izmjene priloga I., II. i III. Direktivi 1999/31/EZ.

#### Članak 5.

1. Države članice Komisiji dostavljaju presliku svake dozvole koja je izdana za objekt namijenjen za privremeno ili trajno skladištenje metalne žive (operacije odlaganja D 15 odnosno D 12, kako su utvrđene u Prilogu II.A Direktivi 2006/12/EZ) uz koju podnose odgovarajuću procjenu sigurnosti prema članku 4. stavku 1. ove Uredbe.

2. Do 1. srpnja 2012. države članice moraju obavijestiti Komisiju o primjeni i tržišnim učincima ove Uredbe svaka na svojem području. Na zahtjev Komisije države članice te informacije dostavljaju i prije toga roka.

3. Do 1. srpnja 2012. uvoznici, izvoznici i operatori koji provode aktivnosti spomenute u članku 2. prema potrebi dostavljaju Komisiji i nadležnim tijelima sljedeće podatke:

(a) količinu, cijeni, zemlju podrijetla i zemlju odredišta kao i planiranu uporabu metalne žive koja ulazi u Zajednicu;

(b) količinu, zemlju podrijetla i zemlju odredišta metalne žive koju se smatra otpadom kojim se unutar Zajednice trguje prekogranično.

#### Članak 6.

1. Relevantna poduzeća u klor-alkalnoj industriji dostavljaju Komisiji i nadležnim tijelima dotičnih država članica sljedeće podatke koji se odnose na živu stavlenu izvan uporabe tijekom dotične godine:

(a) najprecizniju procjena ukupne količine žive koja se još koristi u klor-alkalnim ćelijama;

(b) ukupnu količinu žive koja je skladištena u objektu;

(c) količinu otpadne žive koja je poslana u pojedinačne objekte za privremeno ili trajno skladištenje, položaj tih objekata i njihove kontakt podatke.

2. Relevantna poduzeća u sektorima industrije u kojima se živa dobiva kod pročišćavanja zemnog plina ili kao nusproizvod operacija vađenja rudače obojenih metala i taljenja dostavljaju Komisiji i nadležnim tijelima dotičnih država članica sljedeće podatke koji se odnose na živu dobivenu tijekom dotične godine:

(a) količinu dobivene žive;

(b) količinu žive koja je poslana u pojedinačne objekte za privremeno ili trajno skladištenje, položaj tih objekata i njihove kontakt podatke.

3. Podatke iz stavaka 1. i 2. relevantna poduzeća dostavljaju prema potrebi prvi put do 4. prosinca 2009., a zatim svake godine do 31. svibnja.

4. Informacije iz stavka 3. Komisija javno objavljuje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o primjeni odredaba Arhuške konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u donošenju odluka i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša na ustanove i tijela Zajednice<sup>(1)</sup>.

#### Članak 7.

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju kod kršenja odredaba ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se te mjere primjenjuju. Sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice o tim odredbama moraju obavijestiti Komisiju do 4. prosinca 2009., te je bez odlaganja moraju obavijestiti a o svim naknadnim izmjenama koje se na njih odnose.

#### Članak 8.

1. Komisija do 1. siječnja 2010. organizira razmjenu informacija između država članica i relevantnih zainteresiranih strana. Tom se razmjenom informacija posebno preispituje potreba za:

(a) proširenjem zabrane izvoza na druge živine spojeve, smjese s manjim sadržajem žive i proizvode koji sadrže živu, posebno termometre, barometre i sfigmomanometre;

<sup>(1)</sup> SL L 264, 25.9.2006., str. 13.

- (b) zabranu uvoza metalne žive, živinih spojeva i proizvoda koji sadrže živu;
- (c) proširenje obveze skladištenja na metalnu živu iz drugih izvora;
- (d) vremenska ograničenja u pogledu privremenog skladištenja metalne žive.

U toj se razmjeni informacija razmatraju i istraživanja opcija sigurnog odlaganja.

Kad nove relevantne informacije postanu dostupne, Komisija organizira dodatnu razmjenu informacija.

2. Komisija kontinuirano preispituje aktualne istraživačke aktivnosti u pogledu postupaka sigurnog odlaganja uključujući solidifikaciju metalne žive. Do 1. siječnja 2010. Komisija dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Na temelju tog izvješća Komisija prema potrebi podnosi prijedlog za reviziju ove Uredbe, što je moguće prije, a najkasnije do 15. ožujka 2013.

3. Komisija procjenjuje primjenu i tržišne učinke ove Uredbe u Zajednici uzimajući u obzir informacije iz stavaka 1. i 2. i članka 5. i 6.

4. Što je prije moguće, a najkasnije do 15. ožujka 2013., Komisija dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće, kojemu prema potrebi prilaže prijedlog za reviziju ove Uredbe, koje odražava i u kojem se procjenjuje ishod razmjene informacija iz stavka 1. i procjene iz stavka 3., kao i izvješće koje se spominje u stavku 2.

5. Do 1. srpnja 2010. Komisija dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o napretku multilateralnih aktivnosti i pregovora o živi, procjenjujući posebno dosljednost rokova i područje primjene mjera navedenih u ovoj Uredbi s jedne strane, te razvoj situacije na međunarodnoj razini, s druge strane.

#### Članak 9.

Do 15. ožujka 2011. države članice mogu zadržati nacionalne mjere za ograničavanje izvoza metalne žive, cinabarita, živinog (I) klorida, živinog (II) oksida i smjesa metalne žive s drugim tvarima, uključujući legure žive, s koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela, koje su donesene u skladu sa zakonodavstvom Zajednice prije 22. listopada 2008.

#### Članak 10.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 22. listopada 2008.

Za Europski parlament  
Predsjednik  
H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće  
Predsjednik  
J.-P. JOUYET